

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben háshoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők

XX. évfolyam 88. szám.

Nagyvárad.

Szombat 1914. április 18

Jogos kívánságok.

A magyar földmivelők ezrei országsszerte nagyban készülődnek a június 17-iki temesvári gazdagylésre. Érthető ez a készülődés, mert hiszen a társadalmi munka az utóbbi idők folyamán meglehetősen ellanyhult, így azok a társadalmi szervezetek, amelyek hivatva vannak a földmivelő nép érdekeinek védelmére, a rendes napi munka keretén belül csak ritkán hallatják szavukat és alig adnak kifejezést azoknak a jogos kívánságoknak, melyek teljesülését a magyar gazdaközönység évek óta várja vagy amelyeknek teljesülését a néhány év óta beállott különleges viszonyok teszik kívánatosnak. Okvetlenül szükség van tehát egy olyan alkalmi demonstrációra, amelyen a gazdaközvélemény maga imponáló erejével nyilatkozhat meg. Szükség van a lefojtott vágyaknak elemi erővel való megnyilatkozására, a jogos panaszok kellő nyomatékkaival való előterjesztésére. Egy szóval szükség van arra, hogy a földmivelő nép tanuságot tegyen arról, miszerint szervezkedése nem pihen, hanem állandóan és erősen folyik és a földmivelő nép a maga szervezett mivoltában döntő tényezőjévé kíván lenni a gazdasági és társadalmi életnek.

Azok között a kívánságok között, amelyeknek a Temesvárott összegyűlő gazdatábor kifejezést akar adni, egy sincs olyan, aminek a jogosságát kétségbe vonni lehetne.

Legfontosabb talán e kívánságok között mégis az, mely a mezőgaz-

dasági vámvédelemnek eddigi mértékben való fenntartására irányul. Ez a létkérdés a magyar gazdára nézve.

A termékek árának csökkenésétől még tán kevésbé félnénk, hiszen a mi termékeink jobb minőség mindig ellensúlyozóként hatna. Igen ám, de mi lesz akkor, ha a szabad behozatal lesülyeszti alacsony nivóra a mi termelésünket is? — ha szántóföldjeinket a pusztító növény betegségek, állat állományunkat a ragadós betegségek megfertőzik, értéktelenítik? Hiszen ebben az esetben a mezőgazdasági termékek árának esökkenése tulságosan problematikus. Utóvégre is ennek az országnak éléskamrája a magyar mezőgazdaság, nem pedig a külföld, ha ezt az éléskamrát s az abban felhalmozott dolgokat el-lepi a penész, akkor még százszorta inkább koplalunk mint most.

Fontos kérdése lesz a temesvári gyűlésnek, a nemzeti birtokpolitika kérdése is. Ma, amikor a nemzeti-ségi veszedelmek tulon-tul felidőzödtek, lehetetlen, hogy eszünkbe ne jusson gróf Károlyi Sándornak örökéletű mondása: akié a föld, azé az ország.

Meg kell tehát tartani, vagy ahol már elhódították, meg kell szerezni a földet a magyarságnak. Ez a birtokpolitika természetesen legyen demokratikus. Juttassuk földhöz mindenk előtt a dolgozó nép millióit, de adjunk földet azoknak is, akiknek hivatása a nép társadalmi és gazdasági vezetése. Lehetetlen a két keze munkája után élő s a maga munkáját értékelni tudó

elemeket szorosán hozzá fűzni ehhez az országhoz, ha nem nyújtunk módot arra nekik, hogy az életet adó hantokból egy-egy rész a jogos tulajdonukká legyen. A délvidék példája mutatja leginkább, hogy a szántóföldnek milyen átalakító ereje van, hogy a termőföld mennyire fel tudja ébreszteni s mennyire ébren tartja a nemzeti érzést és kifejleszti a hazához való ragaszkodást. A helyes, a nemzeti élet követelményeinek megfelelő birtokpolitika alapja lehet azután egész sereg olyan üdvös reformnak, ami idővel megteremheti a földmivelő nép magasfoku anyagi és erkölcsi boldogulását, jólétét.

Abbáziai tanácskozás. A Neue Freie Presse külön tudósítója a következőket táviratozza lapjának:

San Giuliano és Berchtold gróf bizalmas tanácskozásának tárgya Albánia volt. San Giuliano meglehetősen komoly híreket kapott Rómából az albán helyzetről. A fejedelemség déli határán állítólag új vihar van készülben és félő, hogy olyan dolgok történhetnek, amelyek egy pillanat alatt szükségessé tehetik a nagyhatalmak energikus diplomáciai beavatkozását. Ausztria és Magyarország és Olaszország nem lesz készületlen és fog csüggedni, hanem adott pillanatban erős elhatározással meg fogja tudni védeni különleges érdekeit. A Presse levelezőjének azt mondták, hogy a két szövetséges állam lehetővé fogja tenni Albániának, hogy fegyveresen szálljon szembe belső és külső ellenségeivel és a maga erejéből hozza helyre, amit az európai diplomácia késedelmezése elrontott.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Ri helyettesítse a polgármestert?

A főispán nem kérdi meg a minisztert.

A legutóbbi városi közgyűlésen, *Bordé* Ferenc főjegyző szabadság iránti kérelmének tárgyalásával kapcsolatban, egyes bizottsági tagok felvetették azt a kérdést, hogy a főjegyző távollétében, ha a polgármester is távol van, ki helyettesíti a polgármestert. Azt állították, hogy a főjegyzőt helyettesítő rangidősebb tiszteletbeli főjegyző nem helyettesítheti a polgármestert s minden áron azt forszírozták, hogy a törvényhatóságnak van joga kijelölni, hogy a főjegyző és a polgármester távollétében ki helyettesíti a polgármestert.

A közgyűlés azonban nem határozott a kérdésben, annál is inkább, mert a kérdés nem volt tárgyalásra kitűzve, hanem megelégedett a polgármester kijelentésével, hogy az ő joga intézkedni a kérdésben, olyan irányban, mint azt a szervezeti szabályzat előírja s ahogyan adott esetekben eddig is eljártak. A rangidősebb tb. főjegyző helyettesíti a főjegyzőt s ha a polgármester is távol van, ő látja el a polgármesteri teendőket is; természetesen a kinevezések stb. dolgokat kivéve, amelyek a polgármester diskrecionális jogai. Ez idő szerint *Komlóssy József* gazdasági tanácsos a rangidősebb tb. főjegyző.

Azóta egyes lapokban foglalkoztak ezzel a kérdéssel s azt vitatták, hogy a közgyűlés illetékes megállapítani, ki helyettesíti a polgármestert. Azt az érvet is felhozták *Komlóssy József* helyettesítési ténykedése ellen, hogy már azért sem képes ellátni a

főjegyzői és polgármesterhelyettesi teendőket, mert az általa vezetett gazdasági ügyosztály munkaköre igen nagy.

Hát az állások szervezése alkalmából azt hallottuk éppen a legilletékesebb egyenektől, a többi tanácsnokoktól, hogy ügyosztályaik éppen úgy túl vannak terhelve munkával, mint a gazdasági ügyosztály, ami igaz is. E szerint tehát egyik tanácsnok sem láthatná el a polgármester teendőit.

Közölték továbbá, hogy *Hlatky* Endre főispán maga sem helyesli, hogy a rangidősebb tb. főjegyző helyettesítse a távollevő polgármestert s e tekintetben felterjesztésben kéri a belügyminiszter döntését.

Erről az egész felterjesztési dologról szó sincs.

Hlatky Endre főispán kijelentette, hogy ilyen felterjesztés nincs és nem is volt szándékában.

Volt már rá eset, hogy a polgármester és a főjegyző is távol volt s akkor is *Komlóssy József* mint rangidősebb tiszteletbeli főjegyző látta el mindkét állás teendőit. Ezt igazságosnak, a szabályoknak megfelelőnek találja.

Ma, vagy holnap kezdi meg a polgármester szabadságát s *Komlóssy József* fogja távolléte alatt helyettesíteni.

Bolgár hercegek a királynál.

Bécsből jelentik: A király tegnap délelőtt tizenegy órakor Schönbrunnban kihallgatáson fogadta *Boris* herceg bolgár trónörökösét és *Cirill* bolgár herceget, akik szerdán este érkeztek ide Abbáziából. *Boris* trónörökös megköszönte a királynak a Szent István-rend nagykeresztjét, amelyet atyja, *Ferdinánd* bolgár király uralkodásának huszonöt éves jubileuma alkalmából kapott, *Cirill* herceg pedig megköszönte, hogy a múlt héten a 11-ik huszárezred főhadnagyává nevezték ki.

A CUKRÁSZDA TÜNDÉRE.

— Irta: Hilf László. —

Kedves, keskeny homályos utcában volt a *Hellner* Károly cukrászdája. Az utca is csendes volt és az utcában lakó emberek is, de azért az egész város ismerte *Hellner* Károly süteményét. Olyan dobostortát megkrémes bélest talán Budapesten sem lehetett kapni, mint *Hellner*éknél. Nem is csoda! Hiszen maga a gazda, meg a felesége ügyeltek fel a műhelyben, hogy a kiadott vaj, csokoládé és cukor belekerüljenek a maszába.

A katonatisztnék itt adtak minden héten zsurt. Idejártak süteményért a polgármesteréktől, meg a legelőkelőbb családoktól. A város fiatalsága pedig egyszerűen elárastotta minden délután a barátságos fottellü kis helyiséget.

De a fiuknál már egy kis turpisság is volt a nagy cukrászda-járásban. Jó-jó hiszen szerették ők is a marcipánt és a habos kávé, de nekik még nagyon hangosan dobogott a szívük. Különösen, ha ott voltak és a cukrász kisasszony szemébe néztek. Milyen szemek voltak azok! Fényesek mint a nyáréji égbolt legnagyobb csillagai, örökké mosolygók, mint tavasszal a barackfa virága és kék mint idegen tengerek szélcsendes tükre.

Mennyi sóhaj, mennyi édes-bus szerelmi melódia szállott a fiúk lelkéből ha *Tilda* kisasszony szeméit nézték. Az ezeregy éjszaka varázslatos hangulata borzongatta meg szívüket és bizony soknak vérkönnyeket sajtolt, a nagy rajongás az örök tik-takozójából.

Irigykedtek is nagyon egy bizonyos *Bandi* nevű gyerkőre, a ki ha bejött, vagy elment, percekig szorongatta a *Tilda* kezét és — a szája mozgásáról látták — szerelmes szavakat sugott a piruló leány fülebe.

— Bizonyosan szerelmes belé — mondták ők elkéserevde — pedig nem is jóképű fiu. Mi mindnyájan szebbek vagyunk, mint az a borotvátlan száju. Meg aztán mindig brieseszen, meg eszímában jár mint egy lovasz. Nem is lehet uri ember. Valami parasztnak a fia.

És szapulták nagy irigykedésükben *Bandi*, a ki délutánokint boldogan mosolyogva hagyta el a kis cukrászdát.

Tilda pedig mosolygott mindenkire. Épen úgy *Bandira* mint *Kleinra* a bankhivatalokra, vagy *Farkas Sanyira* a kócos, szőke diákra. *Klein* nem is csinált nagy káuzst a *Bandi* féle esetből. Gondolta, majd kikopik egyszer mindenki, csak ő marad meg. *Farkas Sanyit* azonban annál jobban lehangozta, szinte buskomorrá tette *Tilda* viselkedése. Ő ismerte *Bandi*. Tudta,

A városi pénztár panamája.

Hétfőn kezdődnek a perbeszédék.

— Harmadik nap. —

A nagyvárad kir. törvényszék mint büntető bíróság tegnap folytatta a városi pénztárpanama ügyének tárgyalását. Rengeg tanu van beidézve, akiknek nagy részét tegnap hallgatta ki a bíróság. A tárgyalás iránt mind élénkebb az érdeklődés és a tárgyaló terem színültig megtelt hallgatókkal. A tanuk nagyrésze a vádlottak magánéletére vonatkozólag nyilatkozott. Arról, hogy miként éltek, költsékező életmódot folytattak-e a pénztári családok ideje alatt.

Dr Szilágyi Géza ügyvéd volt az első tanu, aki Budaházy adósságára nézve nyilatkozott.

Nagy István számvevőségi számtiszt kihallgatása következett.

— Hogy jöttek rá az 1509 korona hiányra?

— A főszámvevő ur észrevette, hogy ez az összeg a bevételek rovatában nincs elkönyvelve.

— Mondta Budaházy, hogy honnan van pénze, amikor az adósságait kifizette?

— Azt mondta, hogy az apjától kapott pénzt.

— Tudja, hogyan élt Budaházy?

— Nem tudom.

— Hát az nem tűnt fel, hogy *Detrich* tulságosan költsékezik?

— Nem, mert úgy tudtam, hogy gazdag, jómódu fiu, aki hazulról is kap pénzt.

Tóth Béla városi számtiszt szerint Budaházyék költsékezőse nem volt arányban a fizetésükkel.

Stern butorkereskedő vallotta, hogy Budaházy 1600 korona értékű butort vásárolt nála.

Kortsmáros László tanító egy párszor

hogy egy vad, nyers, nyakas fiu és féltette *Tildát*.

Komolyabb, érettebb fiatal emberek, mérnökök, városi tisztviselők szívesen látták az asztaluk mellett *Farkas Sanyit*.

Ertelmes és jó fiunak tartották. Talán inkább jónak mint értelmesnek. De szerették és *Sanyi* örült, hogy komolyan veszik őtet, a kis diákot. El is mondta bizalmasan nem egyszer, hogy képes volna meghalni *Tildáért* bármely pillanatban. Ilyenkor mindig hozzátette:

— Meglássátok nemsokára rákerül a sor — és megesillant a szeme.

A többiek ráförmedtek:

— Gyerek, exaltált gyerek vagy! *Tildáért* nem meghalni, hanem élni kell! Érted *Sanyikám* élni. Szép, küzdelmes életet, csak azért, hogy ő boldog legyen.

Sanyi ha ilyet hallott, sirni szeretett volna örömeiben. *Tildát*, akit ő olyan nagyon szeret, mindenki szereti! És *Tilda*?... Mennyi álmatlan éjszakát vergődött keresztül ezért az: édes *Tildáért*?

Esőseppes szél ragadta el a sárga lombokat. A kis utca járdája mindig fekete volt a sártól és a fiuk a cukrászda előtt lelkiismeretesen megtörölték a cipőjüket, lerázták az esernyőről a vizet. Csak *Bandi* nem.

Mindennemű szörme és ruhá-
neműek megóvására, moly-
kárók ellen csakis a valódi

Mirt-molyirtó

keveréket használjuk,
mely a legbiztosabban
ható szer még a moly-
peték ellen is; kellemes illatánál fogva szekrényekben is alkalmazható.

Ugyiszinte raktáron vannak és legolcsóbban kaphatók, *Weinreich*-
féle molyalther, mof, *Bagaria* papir, szagtalan molyirtó gyö-
kér, *Tarmalit*, *Naphtalin*, *Terpetinszesz*, *Pacsuli* és *Kamphor*.

Farkas István
Apolló drogeriájában

Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.
Telefon 13-02. Telefnn 13-02.

volt együtt mulatságon Detrichel. *Juricskay* Barna tb. tanácsos szintén, talán kétszer volt együtt mulatságon, közösen fizettek olyanformán, hogy egy alkalommal Detrich, másodsor meg ő fizetett. Tulságos költségek nem tapasztalt.

Csanády Ákos hadnagy azt igazolja, hogy Budaházyéknál nem voltak fényes és drága estélyek. Azon a bizonyos pezsgős vasorán a pár üveg pezsgőt egy főhadnagy ajándékozta.

Nagy Sándor bérkocsis azt vallotta, hogy abban az évben Detrichtől körülbelül 500 koronát keresett. *Pollák* autótulajdonos autóját többször honorálta Detrich, Ugrára ment, vagy fürdői kirándulásokra.

Jánossy Gyula kapitányt Klemens valamására nézve hallgatta ki a bíróság.

Kihallgatták még a következő tanukat: Szeremi János, Bartha Sándor, Badar Béni, Poyvár Jenő, Kiss György, Küzdi Kálmán, Telegdi Sándor, Csanády Kálmán, Vitrael Vilmos, Spitz József, Fülöp István.

Még harminc tanu kihallgatása van hátra. A mai napon kihallgatják az összes tanukat s a bizonyítási eljárás a mai tárgyalással valószínűleg be lesz fejezve.

Hétfőn délelőtt kezdődnek a perbeszédék s hétfőn estére várható az ítélet, amelyre érthető nagy érdeklődéssel tekint mindenki.

Eljegyzések a román udvarban. Hire jár, hogy a görög trónörökösnek a román trónörökös leányával való eljegyzése közel van. A trónörökös tudvalevően a német császár unokaöccse, így tehát a román udvar egyszerre a német udvarral és az orosz udvarral kerül rokonságba, mert a román trónörökös pár fiának az orosz cár leányával való eljegyzését is bizonyosra veszik.

A leánygimnázium ügye az iskolaszék előtt

Beleznay Antalné polg. leányisk. igazgató beadványa.

Érdekes beadvány felett fog dönteni a legközelebbi iskolaszéki gyűlés. A beadvány nem azért érdekes, mintha nagy vitatkozásokot ígérne, ellenkezőleg: azt hisszük, hogy az iskolaszéknek sohasem volt alkalma egyhangubb határozatot hozni mint most. Érdekes azért, mert mélységes bepillantást enged Nagyvárad város leányiskoláztatásának szegényes állapotaiba.

Arról van szó, hogy az iskolaszék engedje át a délutáni órákban az újavárosi polgári leányiskola tantermét egy ott létesítendő leánygimnáziumi tanfolyam céljaira. Ez a kérés magában véve csak örömmel tölthet el mindenkit, aki városunk műveltségének emelését szíven hordja, hiszen egy új kulturintézmény keletkezése rejlik mögötte; de örömről keserűséget szerez a kérés indokolása, mely szerint a tanfolyam szervezőjének az a hiány adta az eszmét, mely magasabb leányoktatásunk terén érezhető.

Hatásosabb indoklást valóban nem lehetett volna találni, mint éppen ezt, melynek igazságát maga a város már évekket ezelőtt elismerte, amikor tervbe vette valamilyen felsőbb leányiskola szervezését, mely eszmét azonban a gazdasági válságok miatt kénytelen volt a jövő álmái közé raktározni.

Nem is kételkedünk benne, hogy az iskolaszék egyhanguan megadja hozzájárulását, csak azt sajnáljuk, hogy ennek a városunk életében nagy jelentőségű közművelődési intézménynek 4 kis teremben kell megindulnia.

Évek óta halljuk a szülők panaszait, hogy leányaiknak nem tudnak magasabb kiképzést nyújtani, mert a tanítónőképzetek — eltekintve attól, hogy mint meghatározott pályára előkészítő iskolák szakműveltséget nyújtanak — növendékeik záros számánál fogva sem pótolhatják a felsőbb leányiskolát, a kereskedelmi iskola pedig szintén csak annyiban nyújt magasabb kiképzést, amennyiben azoknak a hivatali állásoknak nyújtja legszükségesebb és legáltalánosabb ismereteit, amelyekre előkészít és képesít.

Beleznay Antalné terve.

Sokszoros hálával kell tehát felkarolnunk *Beleznay* Antalné tervét, aki erős gyakorlati érzéssel fogott felsőbb leányoktatásunk válságainak megoldásához. Arról lehet vitatkozni, hogy vajon klasszikus irányban ne szűkítsük-e meg a gimnázium tantervét és modern irányban ne bővítsük-e ki, de hogy manapság, amikor a nők társadalmi és hivatali állásukat tekintve a férfiakkal teljes egyenlőségre törekednek és a köztük lévő különbség már ugyyszólván csak fiziológiai sajátosságokra szorítkozik, a leányainknak is szükségük van a gimnáziumban szerethető általános műveltségre, ez kétségtelen. Éreztük ezt eddig is mindannyian, hiszen a premontrei főgimnáziumban évről-évre nagyobbodott a leánymagántanulók száma. Eppen ezért köszönet *Beleznay* Antalnénak, hogy a szülőket megszabadítja a sok bajjal járó instruktor-rendszerrel és vállalkozásával lehetővé teszi, hogy leányaikat olyan kiváló pedagógiai és szakműveltséggel rendelkező tanárok neveljék, amilyeneknek a premontrei tanárokat ismerjük.

Ő sárosan taposta a parkettet és snapszott ivott, mint egy lovász.

Sanyi társasága közül sokan elmaradtak. Vagy megunták a Bandival való versengést vagy pedig a színház körül legyeskedtek. Csak Sanyi meg Klein tartottak ki. Sanyi mint rajongó jóbarát, Klein pedig mint hűséges fullajtárja Tildának. Össze is barátok voltak. Pedig olyan ellentét volt a két fiú, mint a mínusz meg a plusz. De Tilda össze hozta őket. Szerelmesek voltak és most már gyűlölték Bandit.

— Megesóskoltatok már Tilda kisasszonyt? — kérdezte egyszer nagy hetykén Bandi.

Farkas válaszolt, mogorván, sértődötten: — Nem és nem is fogjuk.

Bandi nevetett.

— Persze! mert Tilda kisasszonynak nem kell ilyen sápadt penészvirág mint amilyenek ti vagytok.

Klein vigyorogva kérdezte:

— Talán te megesóskoltad már? Fogadni mernék csak a szája jár. Hencegsz, mintha te volnál Don Juan.

Bandi felütötte a fejét. Büszkén, mint aki igazat mond, válaszolt.

— En már megesóskoltam.

A cukrászdában sokan voltak. Épen a katonatisztnék zsrnapja volt és Bandi nagy henegezésében hangosan beszélt, úgy hogy Tilda is meghallotta. Hirtelen elpirult és könyörögve kereste Bandi pillantását. De az a két fiú szemébe nézett és folytatta:

— Bizony én esóskoltam már Tildát és ő visszaesóskolt. Nem is egyszer. Nagyon sokszor.

Farkas megrázta a fejét. Kócos haja a szemébe esapódott, az arca kipirult. Láttá, hogy Tilda vergődik, fáj neki a Bandi beszéde és úgy érezte, hogy most tehet valamit a gyönyörűen ragyogó szemü szép leányért.

Gyorsan felkapta a Klein tányérján nyugvó indiánert és hatalmas lendülettel, sok-sok haraggal a szívében Bandi arcába vágta.

— Nyomorult!

A szeme szikrázott.

A katonatisztnék hamar észrevették a különös hadakozást és nagyot nevettek, mikor Bandi dörzsölni kezdte arcáról a habot. De nemcsak hab ragadt Bandi bőrére, hanem esokoládé is.

Tilda hálásan nézett a kipirult arcú Farkas Sanyira, de azért vizes ruhát vitt Bandinak és ő maga törülte tisztára a habos, esokoládés arcát.

Farkas Talán befejezettnek is tekintette az egész affiart. Valaki megsértett egy leányt, aki neki ideálja, ő rendre utasította azt a alakit. Hogy milyen formában az melles.

Bandi azonban nem így gondolkozott.

Ő már férfi volt és nem tudott napirendre térni olyan könnyen. Meg aztán a zsurozó társaság kinevette. E miatt a sápadt,

vézna, nyavalyás fiú miatt nevettek ki őt, akit eddig még senki sem bántott meg büntetés nélkül!

Szilaj, vad, nyakas fiú volt Bandi. Parasztosan nyers és parasztosan virtuskodó. Mindig kést, vadászkést hordott magará, olyat, ami rugóra jár. Finom, fénylő acélt.

Most már azért sem ment el a cukrászdából. Pálinkát kért. Sokszor hajtotta fel a kis talpas poharat, de még mindig kért. Mindenféle izü és színü pálinkát. Kiivott mindenkit a cukrászdából. Már csak Klein, Farkas, meg ő maradtak.

Kint az eső esett és hamar besötétedett.

Tilda küldte a fiukat.

— Farkas, menjen tanulni, Klein vacsorázni, maga meg Bandi aludni, mert annyit ivott már, mint egy fiakkeres.

Farkas azonnal szót fogadott. Felállt, odament Tildához és fizetett. Mélyen meghajolva köszönt és lassan egy kicsit szomoruan ment ki az utcára.

Ahogy becsukódott utána az ajtó, Bandi durván felkiáltott:

— Fizetek.

Aztán felvette a rövid bőrkabátját, szemére vágta a kalapot és köszönés nélkül elment.

Tilda ijedten nézett utána. Valamiért nagyot dobbant a szíve és pillanatra meghűlt benne a vér.

— Klein ur, menjen utánuk. Összeve-

HOLLANDY, PAPP és VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Fűzesfa-telep 7. sz. Új vashídő mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal

kívánatra díjtalanul szolgálunk.

A beadvány.

Miután a szülők között teljesen érett a dolog, Beleznay Antalné a következő érdekes beadvánnyal fordult az iskolaszékhez.

Tekintetes Iskolaszék!

Városunkban a magasabb leányoktatás hiánya a kulturigények fokozódása folytán erősen érezhető. E hiányon évek óta segítve volt az által, hogy leányaink a premontréi főgimnázium igazgatójának és tanári karának jóindulatából, mint magántanulók megjelenhettek a gimnáziumban mindazon tárgyak előadásain, melyeknek elsajátításához szakszerű magyarázat és szemléltetés szükséges. Ezt a kedvezményt azonban megszüntette a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 185334—1914. sz. a. rendelete, melynek értelmében a leányok a rendes előadásokat nem hallgathatják.

E miniszteri rendelet városunkban 35 gimnáziumi leánytanulót vont el a szakszerű oktatástól.

Hogy leányaink megkezdett gimnáziumi tanulmányaikat ne legyenek kénytelenek abbahagyni, másfelől nyitva legyenek az utak azok előtt is, kik a jövőben gimnáziumot akarnak végezni: tervbe vettem az 1914—15. tanévtől kezdődőleg a vezetésen alatt álló polg. leány iskolával kapcsolatban egy *gimnáziumi tanfolyam* szervezését.

Tanácskoztam e tárgyban a helybeli premontréi főgimnázium tanáraival s kéresemre Beke Boldizsár, Ernyi Gilbert, Leéb Bertalan, Labancz György, Bertram, Bruno, Jagits Ottó, Kovács Kandid, Faith Ágoston, dr Lacsny Ince, Kravjanszky Mór, dr Rédei Kornél, Erdődy Béla tanár urak szívesen vállalkoztak a létesítendő gimnáziumi tanfolyamon a szakszerű előadások megtartására.

Az előadások szigorú iskolai fegyelmel és anyagbeosztással a délutáni órákban, — mikor a polgári iskolai oktatás szünetel — fél 3-tól 5-ig tartatnának meg. A kellő női felügyeletet az újvárosi községi polgári leányiskola tantestülete látná el.

Azért azon tiszteletteljes kéréssel for-

dulok a tekintetes Iskolaszékhez, szíveskedjék 1914. év szeptember 1-től létesítendő gimnáziumi tanfolyam céljaira az újv. polg. leányiskola tantermeit a délutáni órákra átengedni.

A tekintetes Iskolaszék szíves engedélyének megadásával egy lépéssel előre vinné városunk kulturáját, mert ideiglenesen megoldaná magasabb leányiskoláztatásunk kérdését, míg vagy a város, vagy az állam leányaink felsőbb kiképzetéséről más módon nem gondoskodik.

Nagyvárad, 1914. ápril 16.

Tisztelettel

Beleznay Antalné,
az újv. polg. leányiskola
igazgatója.

**TILTAKOZNI AKART
A SZABADKÖMŰVE S FŐMESTER.**

*

Na, végre kiugrasztottuk a szabadkőműveseket is. Ez az áldott jó sajtótörvény alkalmat adott egy egészen új dologra. A szabadkőműves páholy elnöke dr Grósz Menyhért ur tegnap beküldött hozzánk a Nagyvárad Városi Villamos vasut áthuzgált borítékjában egy helyreigazító nyilatkozatot. Ebben az írásban nyilatkozik a vakolásról.

Tegnap egy cikket irtunk, amelyben meglegedéssel foglalkoztunk a páholy péntek esti programjával. Tudjuk, hogy a páholy milyen nagyra tartja a maga állítólagos kulturális működését, ennél fogva bátorítottunk megjegyezni, hogy a tegnap esti műsor nagyon gyenge.

Ezt a véleményünket csak akkor változtathatnánk meg, ha előttünk folyna le az előadás. De a programból ítélve, az előadás nagyon gyengének és kevésbé érdekesnek mutatkozik.

Bandi már felkelhetett. Elengedte Farkas. A vad, a szilaj fiu fogott valamit a kezében, de az már nem fénylett. Lassan csepegett, gőzölgött rajta a vér.

Klein megkövülve állott. Nem tudott másra gondolni, mint arra, hogy Bandi megszurta Farkast, a kócos, verset faragó diákot. Sírni szeretett volna, de a szája olyan száraz volt, mintha liszttel lett volna tele.

Farkas tudta, hogy megszurta Bandi. Megfogta a vállát. Érezte, hogy a vér erősen folyik. De nem kiabált. Lassan, parancsolva beszélt.

— Fussatok el innen, nehogy meglásson valaki, hogy velem voltatok. Én haza megyek és azt mondom, hogy valaki hátulról megszurta és elszaladt. Klein te se beszélj semmit arról, hogy ma este ebben az utcában jártál. Önnek pedig — Bandikának szolt — eszébe ne jusson, hogy még egyszer hengegen és megbántsa Tilda kisasszonyt. Értette? Most nem lesz semmi bántódása, de Tildát csak szeretni szabad és nem sértgetni... Szervusz Klein, jó éjszakát Bandi.

Klein haza akarta kísérni Farkast, de az nem engedte. Bandival együtt kellett kimeni a sikátorból. Egy szót sem szoltak egymáshoz. Nem is találkoztak többet. Kerülték egymást.

De Bandinak nem lett baja a törvénynyel. Nem tudta meg senki. Még Tilda sem.

Mire Farkas felgyógyult, Tilda menyasszony volt. Elvette egy hadnagy. Persze úgy, hogy kilépett, eldobta a kardot, meg az uniformist. És Tilda megérdemelte ezt az áldozatot is.

Farkas Sanyi, a kócos diák?
Ki törődik vele?

Irtunk még mást is. Tudja mindenki, hogy a páholy titokban tesz mindent, egyáltalán nem szereti a nyilvánosságot s nagyon diszkrét uton hívja meg tagjait az előadásra. Csak a páholy vette komolyan, mikor azt irtuk, hogy a páholy plakátok útján tudatta a pénteki műsort. Persze ezért a tréféért megharagudott a páholy. Pedig nem szabad mindjárt olyan tragikusan felfogni a dolgokat. Nincs annál szebb dolog a világon, mint mikor nemzeti színű plakátokon hívják meg a közönséget egy magas nivóju előadásra.

Hogy a páholy haragszik, azt a helyreigazításnak szánt nyilatkozatból látjuk. T. i. kaptunk a cikkünkre — már mint főntebb jeleztük — egy érdekes nyilatkozatot dr Grósz Menyhért elnök ur tollából. Az érdekes szabadkőműves vallomást azonban — legnagyobb sajnálatunkra — az új sajtótörvény adta jogunknál *nem tesszük közzé*. Ha közölnék is, ezt nem a törvény kényszerítő ereje folytán tennék, hanem a nyilatkozat komikus érdekessége folytán.

A páholy a nyilatkozat közzétételét a sajtótörvény 20. §-ára hivatkozva követeli. Tehát úgy látszik, jogi tanácsadója véleményét előre kikérte. Ajánljuk, válaszson a páholy más jogi tanácsadót, vagy az eddigivel olvastassa át jobban a sajtótörvényt és ha legközelebb valamit közölni akar, úgy szövegeztessen meg, hogy ne lehessen a közlést éppen a törvény alapján *megtagadni*.

Az új sajtótörvény (1914: XIV. t.-c.) 20. §-ának 3. pontja ugyanis azt mondja, hogy a szerkesztő csak akkor köteles a nyilatkozatot díjfizetés nélkül változatlanul közölni, „ha a helyreigazító nyilatkozat *csak ténybeli kijelentéseket, vagy tényállásokra vonatkozó egyszerű cáfolatot* tartalmaz.”

A nyilatkozatban vannak olyan önkérlámdolgok, amelyeket nem lehet közreadni.

Az idézett paragrafus további része azt mondja, hogy nem köteles a szerkesztő a nyilatkozatot közreadni, „ha terjedelme a helyreigazított közlemény terjedelmét meghaladja.”

A sorok megszámlálása után, sőt a betűk összeszámlálásából kitűnt, hogy a nyilatkozat nagyobb, mint a mi közleményünk. A mi közleményünk terjedelme 1765 betű volt, a páholy levele pedig 1972 betűből áll (Dr Grósz Menyhért ur utána számolhatja, ha nem hiszi.) Ezt pedig nem vagyunk hajlandók fizetés nélkül közölni.

Ha nem tudják rövidebben előállítani, tessék ahhoz értő egyénnel megírtni. Azután a törvény sehol sem ad jogot a helyreigazítónak a kritizálásra. Csak „Egyszerű cáfolat“-ra van joga.

De fölösleges volt ennyit is írni az egész ügyről. Osupán mert érdekes, hát még megjegyezzük, hogy a szabadkőműves páholynek nincs is joga helyreigazítást kérni. A törvény ezt a jogot csak a hatóságnak, vagy magánszemélynek adja meg. A páholy sem nem hatóság, sem nem magánszemély. Dr Grósz Menyhért ur pedig nem a páholy, nem is hatóság és mint magánszemélyről mi nem irtunk egy szót sem.

rekednek. Bandi erős, Farkas pedig bolond. Szerelmes belém és képes mindennek kitenni magát. Klein az Isten áldja meg, menjen utánuk. De az utca nagyon csendes. Ahol Farkas lakik, ott meg épen senki sem jár.

Klein utánuk ment. Ahogy kilépett még látta amint Farkas befordul a kis sötét mellékutcába. Egy pillanatra megállt. Nézte, hogy Bandi utána megy-e. Ha nem, akkor nincs baj.

De Bandi megsaporította lépteit és szinte szaladva fordult Farkas után. Klein megijedt, de gondolkodás nélkül rohant utánuk. Szeretett volna segítségért kiáltani, de hátha azok ott csak beszélgetnek. Rohant. Az eső az arcába esapott és nagy ugrásokkal került ki a pocsolyákat.

Mire a sarokra ért, már a két fiu már a földön fetrengett. Csak a sarkon állott egy gyenge izzólámpa. Eanek a sápadt, sugár kényében ütötte harapta, tépte egymást a két fiu. Klein is oda ment. Látta, hogy alól fekszik Bandi, Farkas nyakát átölelve tartja. Farkas nagyon lihegett, de nem szolt egy szót sem. Bandi felszisszent. Farkas megharapta a karját.

Klein följük hajolt, könyörgött.

— Bandi, Sanyi hagyjátok el egymást. Miért ütitek, marjátok egymást? Béküljete.

A torkán akadt a többi. A sarki lámpa egy beteges színű sugara nagyot villant valami fényesen. Kés! Klein úgy érezte, hogy ezer vasmarok szoritja a gégéjét, hogy millió tü szuródik a talpába. Meg sem tudott mozdulni csak nézte annak a fényesnek az útját.

A kés egy pár pillanatig még mulattatta a beteg villany sugárocskát, aztán lassan, lágyan belemélyedt Farkas Sanyi vállába.

Hét tűzoltó életveszedelemben.

Lezuhantak a szerkocsiról.

Tegnap délután fél négy tájban tüzet jeleztek a Füzesi fáttelepről. Egy paticsfalu ház deszkázata gyuladt meg és mielőtt még nagyobb lett volna a veszély, telefonon hívták a tűzoltóságot, ahonnan az őrség három szerkocsin indult a tűz lokalizálásához.

A két első kocsit vágtatva rohant a Szent László-téren és a Körös-utcán keresztül. Kevés távolságra követte a harmadik szerkocsi, amelyen Madarassy Gyula szakasparancsnok, Turk József tűzoltó, Krem-pánszky János csővezető, Nagy Károly tűzoltó, Likover Henrik, Kiss József, Steinberg Ede önkéntes tűzoltók és Szalkay Sámuel kéményseprő-üzletvezető ültek.

Minden veszély nélkül ért a három száguldó kocsit a Timár-utcaig. Itt a keskeny és éles kanyarulatnál kettő simán fordult be, a harmadik azonban felborult. A régi rozoga kocsik kerekai ugyanis nem bírták a kanyarulásból eredő nagy feszültséget és az egyik hátulso kerék elpattant. A kocsit természetesen abban a pillanatban oldalt billent és a rajta ülők közül heten a földre zuhantak.

Első pillanatban úgy látszott, hogy a leesett emberek a sarok ház falához vágódtak, olyan közel ment a kocsit a keskeny járdához. Ebben az esetben mindannyian halálos, vagy nagyon veszélyes sérüléseket szenvedtek volna. A véletlen azonban úgy akarta, hogy a kocsit egy félméterrel távolabb kanyarodjon és így a tűzoltók csak a járdára, közvetlenül a házfal közelében estek le.

A tájékoztató lovak még néhány méternyire vonszolták a háromkerékű szerkocsit, míg a kocsis megtudta fékezni őket. A járőrök azonnal a földön fekvők segítségére siettek. A másik két kocsit pedig tovább száguldott.

Értesítették a mentőket, akik két súlyosabban sérültet szállították be a kórházba, a másik öt tűzoltó pedig kocsin jött be, mert járnivaló egyik sem tudott.

A hét tűzoltó sérüléseit még nem lehetett egész pontosan megállapítani, mert nincs kizárva, hogy a külsőzúzódásokon kívül belső sérülést is szenvedtek-e? Ma délelőtt mindnyájukat röngtlen sugárral fogják megvizsgálni.

Hasonló szerencsétlenségek elkerülése céljából jó volna, ha a szerkocsikat állandóan jó kézben tartanák, mert mint ez az eset is mutatja sok ember élete forog kockán egy-egy kivonulásnál. Tudomásunk szerint a nagyváraditűzoltóságnak gépkocsija is van. Miért nem használják inkább azt mint a rossz, gyenge kocsikat? Vagy már az is elromlott?

Uri Jehéremü, «FOWNES»
keztüü, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPO

egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

..HIREK..

* **Előkészületek a választói törvény végrehajtására.** A város házában erősen készülnek, hogy pontosan előkészítsék az új választói törvény és a reá vonatkozó rendeletek végrehajtását. Juricskay Barna tb. tanácsnoknak sok dolga van, hogy kellőleg előkészítse a dolgot. Szerdán, április 22-én Nagyvárad város közigazgatási bizottsága rendkívüli ülést tart, amelyen, az irni-olvasni tudás tárgyában eljáró vizsgáló bizottságokat alakítják meg. Csütörtökön, április 23-án délután pedig a város törvényhatósági bizottsága rendkívüli közgyűlést tart, ez alkalommal a központi választmány 18 tagját választják meg s ezek között 4-5 tisztviselő lesz; megállapítják az alosztályokat. Ugyancsak ezen a rendkívüli közgyűlésen állapítják meg a szavazó köröket; mint értesülünk, Nagyváradon 9 szavazó körzet lesz és pedig 5 az I. kerületben és 4 a II-ik választókerületben. Az állandó választmány ma, szombaton foglalkozik ezekkel a kérdésekkel.

* **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügy-miniszter Harsányi Géza berettyóújfalui kir. járásbírói albirót saját kérelmére a munkási kir. járásbíróshoz helyezte át.

* **A bihari református egyházmegye gyűlése.** Tegnap délelőtt tartotta meg rendkívüli közgyűlést a bihari református egyházmegye. A közgyűlésen megjelent Miskolczy Ferenc főispán is. Sulyok István egyházi elnök imával nyitotta meg a gyűlést, majd beszédet tartott a református egyház tagjainak összetartása érdekében. Sulyok beszéde után Bary József egyházmegyei főgondnok emelkedett szólásra. Beszédében elismeréssel emlékezett meg Sulyok Istvánról, aki lelkészkedésének 25-ik évfordulóját üli most. Végül a napirend tárgyait intézték el.

* **Láttamozott alapszabály.** A m. kir. belügyminiszter a biharfélegyházai önkéntes tűzoltó testület alapszabályait látta-mozta.

* **Szabadiábra helyezték a letartóztatott fakereskedőket.** Megírtuk annak idején, hogy Weisz Géza és Bajor Sándor fakereskedőket az évek óta huzódó esőd ügyükből kifolyólag a vizsgálóbíró letartóztatta. A két kereskedő felfolyamodással élt, amelyet a vádtanács tegnap tárgyal és úgy határozott, hogy semmi különösebb okot nem találva a letartóztatásra, mind a két fakereskedőt szabadiábra helyezte.

* **A mintafőzés bemutatása.** A közönség körében ritka érdeklődés nyilvánul a gáz-mintafőzés után, amelyet ma, szombaton és vasárnap délután 4 órakor fognak bemutatni a Kereskedelmi Csarnokban. Kétségtelen, hogy a praktikus és modern háztartás egyik legfontosabb tényezőjével fog megismerkedni a közönség s hogy ez a nagyszerű reform hódítani van hivatva, megállapítható. Gyorsaság, tisztaság, olcsóság: ezek a fontos elemei a gázzal való főzésnek, mely hamarosan elsőrangú faktora lesz a háztartásoknak Nagyváradon.

* **Esküvő.** Kenéz Sándor, a központi járás szolgabírája, ma tartja esküvőjét Komáromy Jolánkával.

* **Az élesdi járás szavazóköréi.** Az élesdi járás községeinek szavazókörökbe való beosztására vonatkozólag tegnap tette meg jelentését a főszolgabíró. E szerint a járásban 4 szavazókör lenne, melyeknek a következő községek a székhelyei: Élesd, Céeke, Feketető, Barátka. Az eddig megtett jelentések szerint előrelátható, hogy a közgyűlésnek nagy dolgot fog okozni a beosztás. A főszolgabírók ugyanis nem tudtak teljesen megállapodni abban, hogy a feldarabolt járásokból is átesatolt községeket hogyan és hova osszák be. A végleges megoldás a közgyűlésen fog megtörténni.

* **A nagybárodí hetivásár.** Van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a Biharvármegye területéhez tartozó Nagybárod községben a f. évi április 20-ára eső hetivásár ez évben kivételesen április 20-án tartatik meg. Nagyvárad, 1914. április hó 12-én. A nagyváraditűzoltósági és iparkamara: dr. Moskovits József elnök, dr. Sarkadi Lajos titkár.

* **Öngyilkos lett az ura miatt.** A magyaresékei járásból Kispapmező községből hat hónappal ezelőtt Amerikába vándorolt Muse Toma. Azóta egy sor irás sem érkezett az idegenbe szakadt embertől. Muse Toma egyedül maradt felesége mindennap begyalogolt a körjegyzői irodába és érdeklődött a férje után. Hiába tette az utat, mindég egy és ugyanazt a választ kapta:

— Nem jött semmi.

Tegnap reggel is ott járt a körjegyzőnél mikor megint ugyanazt a felvilágosítást kapta. A község házáról egyenesen hazament a fiatal asszony és magára zárta az ajtót. Dél fele látogatába ment hozzá az egyik szomszédasszony, azonban az ajtót zárva találta. Gyanus volt előtte a zárt ajtó és az ablakon nézett be. Rémes látvány tárult szeme elé. Az ajtó sarkára felakasztva élettelenül lógott Muse Tománé. Az esetet bejelentették a hatóságnak.

* **Visszajött kivándorlók.** Érdekes jelenséget lehet tapasztalni pár év óta a vaskóhi járásban. A járás területén, vagy a szomszédos járások területein levő hatalmas ipartelepeken a munkások zömét idegen helyről kénytelenek alkalmazni, mert nincs elegendő helyi ember. E szokatlan dolognak az a magyarázata, hogy a vaskóhi járás oláh lakosai idegen helyeken, sőt idegen országban keresnek maguknak munkát. Romániából csoportostól jönnek a különböző vállalatok megbízottai és százával viszik az oláhokat romániai telepekre. A kiszállított embereket nem tartják ott, sőt a vállalat nem is ott fizeti ki az embereket. A szerződéseket úgy kötik meg, hogy mikor a munkának vége van, maga a vállalat szállítja haza az embereket és idehaza is fizetik ki őket magyar pénzzel. De nemcsak a szerződés lejártakor hozzák őket haza, hanem minden nagyobb ünnep alkalmával, amikor a járandóságukat is kifizetik. Így történt ez most is. Hétfőn több mint 400 embert hoztak haza Romániából és csütörtökön ki is fizették őket. Ünnep után megint viszik vissza a munkásokat. Ha csak gazdasági szempontokból tekintjük ezt a jelenséget, mindenesetre csak méltányolni lehet Románia eljárását. Van azonban ennek a dolognak egy másik része is. Nemzetiségi szempontból nem lehet jó szemmel nézni a vaskóhi járásban folyó eseményeket. De ha figyelembe vesszük, hogy épen a vaskóhi és a szomszédos járások ipartelepein bőséges munkát találnak a rendszeresen átván-

dorló vaskóhiak, a romániai foglalkoztatást sem tarthatjuk valami nagy jelentőségűnek. Ilyen körülmények között igen üdvös volna, ha a hatóság alaposan beletekintene a dologba és utját keresné a kivándorló munkások magyarországi alkalmaztatásának.

*** Műkedvelő előadás a Kath. Legényegyletben.** Vasárnap április 19-én az egyleti ifjuság a jól sikerült előadást megismételi, kibővítve a műsort vetített kép előadással. A bécsi eucharisztikus kongresszusról. A vetített kép előadást dr. Lestyán Endre plébános fogja tartani, aki a kongresszuson személyesen vett részt. Belépti-díj. Feantartott hely 1 korona. Ülőhely 60 fillér, állóhely 40 fillér. Az előadás kezdete 5 órakor.

*** A kereskedelmi és iparkamara értesítései.** Felkérjük az érdekelteket, hogy a vasuti menetrendre vonatkozó észrevételeiket, kifogásaikat és mindazon javaslataikat, melyek esetleg az október 1-én életbelépő téli menetrendben értekesíthetők lennének velünk legkésőbb f. hó 30-ig közölni sziveskedjenek. Közöljük továbbá, hogy Ernszt Fridezky és Róbert Fridezky troppai lakosok Rio de Jeneiroban ügynökséget fognak létesíteni, mely technikai és kereskedelmi cikkek terjesztésével foglalkozik. Délamerikával export-összeköttetésben álló, vagy ily összeköttetést létesíteni szándékozó cégeink figyelmét a nevezett ügynökségi irodára felhívjuk. Pontos utbaigazítással a keresk és iparkamara szolgál. Köztudomásra hozzuk ezen kívül, hogy a török császári kormány által folyó évi március hó 15-től kezdődőleg hatályon kívül helyezett az a rendszabály, amelynek értelmében a Törökországba bevitelre kerülő áruk származási bizonylattal voltak ellátandók. Végül közöljük, hogy a postatakarékpénztár a Bank Marmorosch Blank & Co S. A. bukaresti cég részvénytársasággal és romániai fiókjával, valamint fizető helyeivel folyó évi április 1-től kezdve átutalási forgalmat léptetett életbe, melyek útján csekkszámlatulajdonosai Románia területén számláik javára, illetve terhére befizetéseket teljesíthetnek. A postatakarékpénztár ezen újabb nemzetközi összeköttetésének feltételeit és módosításait körlevélben ismerteti, melynek kamaránk számára megküldött példányai az érdekeltségnek díjmentesen állanak rendelkezésére. Nagyvárad, 1914 április hó 17-én. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: Dr. Moskovits József elnök. Dr. Sarkadi Lajos titkár.

*** Egy község pusztulása.** A székely *Atyha* községben tegnap tűz támadt, mely a nagy szélben rohamosan elharapózott. A tüzvész rövid idő alatt hatvanegy házat hamvasztott el a hozzájuk tartozó gazdasági épületekkel együtt. A hatalmas tüzvésznek két emberélet is áldozatul esett. Azonkívül számos háziállat is elpusztult. A kár körülbelül 300,000 korona. — A tűz ugy keletkezett, hogy gyermekek gyújtóval játszadoztak és közben egy pajtát felgyújtottak. Sebesi János alispán Székelyhidy Viktor gazdasági felügyelővel ma kiosztott egy waggon buzát a tüzvész által sújtottak nyomorának enyhítésére, akik a szó szoros értelmében csak a pusztta életüket mentették meg. Az alispán országos gyűjtést akar rendezni.

A Népművelési Egyesület ülése. A „Biharvármegyei Népművelési Egyesület” választmányának tagjait a vármegyei ház kistermében f. hó 18-án — szombat — délután 5 órakor tartandó választmányi gyűlésre tisztelettel meghívom. Tárgy: Folyó ügyek és a közgyűlés előkészítése. Nagyvárad, 1914. április hó 11-én. Fráter Barnabás, elnök.

*** Honvéd zenekar új karnagyának bemutatkozása.** Szenczió hangversenyt tart ma este a m. kir. honvéd zenekar a *Fekete Sas Kávéházban Scharf* karnagy ur szenczió vezetésével. Műsor: 1. „Király faufárok” Induló. Lineke. 2. Keringő „Végre egyedül” c. op.-ból. Lehár. 3. a) Nyitány „a Sevillai borbély” c. op.-ból. Rossini. b) Magyar tánc V. szám. Bhrams. 5. a) Nagy ábránd „Tannhauser” c. op.-ból. Wágner. b) Norvég tánc. Grieg. 5. a) Solvejgs dal. Grieg. b) Magyar tánc VI. szám. Bhrams. 6. Részletek „Sylvia” c. balletből. Delibes. 15. perc szünet. 7. Ábránd „Házitücsök” c. op.-ból. Goldmark. 8. „Szív és kedély” egyveleg. Komsák. 9. „Neapel” induló. Muhsó.

*** Orsz. gyermekvédelmi értekezlet.** A gyermekvédelmi szakértekezlet e hó 16-án kezdte meg több napra terjedő tanácskozását a városháza tanácstermében. Mivel dr. Bosnyák Zoltán az első nap tanácskozásán akadályoztatása miatt nem jelent meg, a szaktanács ülését Kőszeghy Sándor miniszteri tanácsos nyitotta meg és lendületes szavakban fejtette ki az egybehívott szaktanácskozás rendeltetését, az értekezlet ülését Hlatky Endre főispán nyitotta meg s rokonszenvesen üdvözölte annak tagjait. Az értekezlet táviratban üdvözölte gróf Tisza István miniszterelnököt, Sándor János belügyminisztert, báró Perényi Zsigmond, dr. Némethy Károly államtitkárokat és dr. Edelsheim Gyulay Lipót grófot mint társadalmi gyermekvédelem vezető munkását. Az értekezlet ezután a tárgysorozat feldolgozásához fogott és az értekezlet első tárgya gyanánt revízió alá vette a menhelyek ügykezelési szabályzatát azzal a céllal, hogy az ügykezelést lehetőleg egyszerűsítse, s az irodai teendőket leszállítsa. Délután 6 órakor az értekezlet tagjai a tüdővészelleni szanatoriumot látogatták meg, — hol őket Fetser Antal püspök, Hlatky Endre főispán és dr. Gerő Sándor a szanatórium igazgató-főorvosa fogadták. A szanatórium épületének célszerű beosztása, melyben a gyakorlati érzék, a takarékoság és a higiénia minden követelményt szerencsésen megoldotta — mely a gyermekvédelem szakférfiainak meglepte. A tanácskozást tegnap folytatták s a menhely telepeinek alapítása és felügyelete képezte a tanácskozás tárgyát.

*** Szentgyörgyi Márta ünneplése a Vigadóban.** A szórakozni vágyó intelligens közönség egy csapásra behódolt Nagyvárad újfajta művészhajlékának. A Vigadó mozgó-varieté minden előadásra szüntig megtelt nézőtér előtt folyik le, valóságos ostrom van a helyekért. Örömmel gyönyörködik a díszes publikum egy kedves felfedezésében. Szentgyörgyi Márta, a színház finom művésznője, mint elsőrendű kabarédíva mutatkozott be. A pompás kabarédalokat elragadó kedvességgel adja elő, az ő filigrán egyénisége, behizelgő egyénisége fokozottabban érvényesül a kabaré terén. Lelkes, forró ovációkkal halmozza el a közönség minden száma után. A mozgó-varieté minden száma nagy tetszést arat. Ma 4 előadás és pedig 3, 5, 7 és 9 órakor.

x Szőlőkaró első osztályu száraz, bármily mennyiségben, jutányos áron kapható: Weisberger és Társa cég várad-velencei fatelepén. Helyi és vidéki telefon 688. szám.

x Kossuth-utca 2. sz. házban a volt Szichta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadó. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x A korzó szenzációs látványossága lesz az a ragyogó, világvárosias üzlethelyiség, mely a jövő héten nyílik meg a zárda épületében. A Trieszti Kávé, Tea és angol rum közvetlen behozatala című nagyszabású vállalat ez, melynek tulajdonosai széles körben előnyösen ismert nagyvárad kereskedők, Aszódy és Palotai. Ilyen üzletek csak a tengerparti nagyvárosokban vannak s bizonyos, hogy Aszódy Mihály, az üzlet társtulajdonosa, a kitűnő renoméjú kereskedő nagy szolgálatot tesz a fogyasztó közönségnek a fényes új cég megalakításával. A vállalatot, mely a fejlődő Nagyvárad kereskedelmi összeköttetését a külfölddel állandóan fenntartja s a város kávépiacát fejleszti, díszére fog válni a városnak.

x Női finom párthi fél cipők K 5, női finom chevró v. bokszt fél cipők K 6, női finom amerikai fél cipők K 7, női finom bársony fél cipők K 6, női finom bagarie fél cipők K 10, férfi chevro v. bokszt cipők K 8, férfi amerikai cipők K 10 férfi divatos kalapok 3 koronától kezdve. Fehérneműek és uridivat cikkek legolesőbb bevásárlási forrása **Fekete Jenőné** Szt. János-utca Kispipa mellett.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal

Telefon 1076.

Telefon 1076

*** Eladó házak.** Sal Ferenc-utca 13 szám alatti ház, 6350 négyzetméter telek, mely a Páris-patak beboltozása folytán nagy utcai frontot nyer és így nagy haszonnal kecsgetető biztos jövővel bír, 7 lakással, nagy kert és gyümölcsösssel, továbbá Ritoók Zsigmond-utca 21. szám alatti két ház, jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből eladók. Bihar megyei Takarékpénztár.

x ZOMBOR SANDOR sebész-orvos műszer-kötszer és testegyenest gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémcsiszólást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos árban.

x Csokoládé Király Rákóczi-ut. Főtízlet Kossuth-utca Sas palota. Aszódi cukorka és csokoládé különlegességei a legjobbak és legolesőbbak. Cukorka szakértők tudomására adom, hogy Kugler Gerbeaud bonbonok üzletében bontva is kaphatók budapesti árakkal. Vigyázat fő üzletem Kossuth-utca Sas palota. ajánlom a cukorka vásárló közönségnek, nézze meg 5 nagy szép kirakataimat olcsó gyári árakkal. Cikkeimben sokan utánoznak. Egyideűleg ajánlom Aszódi 8 féle zamatu pörkölt kavimat, mely ugy izre mint zamatra utánozhatatlan. Kávé pörköldém kora reggeltől késő estig a fogyasztó közönség rendelkezésére áll. Az új kávék, új teák megjöttek és valódi teatumok igazán olcsón Telefon számok 635, 610.

*** Ritoók Zsigmond-utca 21. szám** alatt 5 szoba, 2 előszoba, fürdőszoba, konyha, kamara és eselészobából álló lakás május elsejére bérbe kiadó. Jelentkezhetni a Bihar megyei Takarékpénztárnál.

x A legújabb **párisi kalap-újdonságok** egyedül KOHN HELIN kalapüzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésesebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Átalakításokat modellek után vállal.

* **Ingyen eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **Kiadó lakások.** Szőlős-utca 12. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Üsi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár r.-t-nál, Kossuth-utca 6 szám.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvarad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba mint aranyba foglalva szájpadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

„The Roosevelt Shoe“
amerikai cipők
12-50 és 16-50 kizárólag

Reichard Dezső
cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szombat: Éjjeli ülések.

Vasárnap délután: Bibliás asszony; este: Tündérlaki lányok. (Bemutató.)

Éjjeli ülések.

Fazekas Gézának, a kir. ügyészség derék tisztviselőjének életében nagy jelentőségű, talán fordulópont volt a tegnapi este, amikor az Éjjeli ülések című bohózatát a Szigligeti színház bemutatta. A darab ugyan is feltétlen sikert aratott, olyan sikert, amellyel sok nagynevű drámairónk meg lenne elégedve. Három felvonáson keresztül mulattatta, kacagtatta a közönséget. A darab sehol sem unalmas, sőt mindvégig mulatságos és érdekes. Szereplői nem újak ugyan, valamennyit ismerjük a francia vigjátékokból, de ez nem baj, mert a francia vigjátékokban is

százszor felvonulnak ugyanazok az alakok, hiszen az élet is csak bizonyos számú komikus karaktert produkál, ezekből kell válogatni a bohózatirónak.

Az egyes alakok kitűnően vannak karakterizálva, sőt karrikírozva. A bonyodalom olyan leleményes és olyan sok águ, hogy bármelyik elsőrendű francia társas bohózatiró cégnek becsületére válnék. Azt meg el sem tudjuk képzelni, hogy honnan vette a szerző azt az írásbeli biztosságot, azt a szinpadai technikai ismeretet, amelyről a darab tanuskodik.

A darab tartalmát nem ismertetjük, mert összes bonyodalmaival együtt leírva, igen sok helyet venne igénybe, hanem ajánljuk a megtekintését annál is inkább, mert érdekessége, szellemessége és mulatságos volta mellett minden trágárságtól, kétértelműségtől ment, amit sajnos ma már külön érdemül kell egy darabnál — pláne a könnyebb — műfajban — felemlíteni.

Mindent egybevetve, Fazekas Géza kitűnő komikai érzékről, igen jó szinpadai nyelvezetről, jellemző erőről, ötletességről s általában nem mindennapi bohózatirói tehetségről tett tanulságot, akinek ha a szerencséje párhuzamosan halad a tehetségével, hamarosan ott fogja hagyni az ügyészség cugos, ócska épületét s párnáját babérral, tárcáját bankóval fogja megtölteni.

Az előadás kitűnő volt. A szerepek mind jók, jó kezekben is voltak s az összes színészek kitűnően játszottak. Fényes volt Sik Rezső az após és Tóthné az anyós szerepében. Rajtuk folyton kacagott a közönség. Étsy Emma a fiatal asszonyt, Tompa Irma a leányt adta igen kedvesen, Tóth Elek pedig ismét egy kikapós férjet adott nagy sikerrel. Gróf László a konfidens, de minden bajban segítő inasból csinált remek alakítást, Körösy Juci a szobalány szerepében remekelt, Szarvasi, Varsa, Kállai kisebb szerepekben tüntek ki, Radócz pedig a bírósági napidijas alakját rendkívül ügyesen személyesítette meg.

A szerzőt és a szereplőket a közönség sokat tapsolta s a lámpák elé hivta.

—ő.

A bibliás asszony legközelebbi vasárnap délután kerül színre. Az előadásra a színházi pénztárnál máris megindult a jegyvásárlás, úgy hogy a megkapó zenei szépségekben gazdag operette előreláthatólag, zsúfolt ház előtt kerül színre.

SPORT

Egyetértés—NSC helybeli csapataink tartják meg vasárnap őszi elmaradt bajnoki mérkőzéseiket, melyre bizonyára nagy közönség fog felkeresni a szép fekvésű Sportteret, hogy helyi csapatait buzdítsa a győzelemre. Mindkét egyesület új összeállításban áll ki. A NSE 5 új játékosal megerősödve veszi fel a küzdelmet a kitartó ellenfelével. A helyárok mérsékeltek a NAC., NSE és Egyetértés tagjai a szokásos club kedvezményben, az összes hölgyek pedig a rendes helyáruknak megfelelő félhelyáru kedvezményben részesülnek.

TÁVIRÁTOK

A képviselőház ülése.

Budapest, április 17.

(Saját tud.) A képviselőház ápr. 21-én délelőtt 10 órakor tartja első ülését.

Gerő századost előléptetik.

Budapest, április 17.

(Saját tud.) A parlamentörök századosát, Gerőt a napokban őrnaggyá léptetik elő és vissza rendelik a katonasághoz.

Kossuth súlyos beteg.

Budapest, ápril 17.

(Saját tud.) Kossuth Ferenc állapota egyformán súlyos délután és az éjjeli órákban. Láza 37 fok 7 tized, érverése 72. Nagy fájdalomról panaszkodik. Hirtelen katasztrófától tartanak.

Lemondott képviselők.

Budapest, ápril 17.

(Saját tud.) Két szász képviselő, Koppony Vilmos és Branás Rudolf, akik a munkapárt tagjai voltak, lemondtak mandátumokról. Kerületük megnyugvással vette tudomásul a nagy csapást (?)

Uj választás Fiumében.

Budapest, ápr. 17.

(Saját tud.) Gróf Winckenburg kormányzó kijelentette, hogy őfelsége nem fogja megerősíteni Zanelát a polgármesteri székben és új választást fognak kiírni.

Dohányraktár

Érmihályfalvának.

Budapest, április 17.

(Saját tud.) A közmunkák megkezdéséről kiadott pénzügyminiszteri tervezetben, Érmihályfalva számára fel van véve egy új dohánylevél raktár. Az építést még a nyár folyamán megkezdik.

Banditák garázdálkodása.

Varsó, ápril 17.

Sanell nevű fegyenc 7 tagból álló rablóbandát szervezett. Több községet kiraboltak, két bírót, egy leányt három rendőrt agyon lőttek. Az egész vidék retteg tőlük. Csendőrök üldözik a menekülő banditákat.

Ha nincs megelegetve

szabójával, meri drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel DARABONT GY. és TÁRSA uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövelek.

Helyi és vidéki telefon 990.

VIGADÓ

mozgó varieté

Szombat és vasárnap:

Előadások: d. u. 3 és 5 órakor félhelyárakkal, — Este 7 és 9 órakor rendes helyárakkal.

Szentgyörgyi Márta

a Szigligeti-színház művésznőjének vendégfellepte.

Paté hiradó
mozgó.

Vidos Jenő
paraszt komikus.

Révész Ilonka
szubret.

Polidor szerelme
mozgó.

Sárai I. Károly
dal humorista.

Borzsonyi R.
kabaré énekesnő.

The Whillams
komikus erőtnászok 2 férfi 1 nő.

Conrad Marietta komikus kutyáival.

Ezenkívül az első előadásokban családi műsor:

Az első ebéd

vigjáték 1 felvonásban.

Az esti előadásban 9 órakor.

A zongora tanár

bohózat 1 felvonásban.

Teljes 2 órás műsor.

Páholyüllés 1:50. Zsölye 1 K. Támlásszék 70 fill. III. hely 50 fill. Katonák örmesterig és gyermekek a helyárak felét fizetik. Szombaton délután félhelyárak.

Mindennap 2 előadás, este 7 és 9 órakor, ünnep és vasárnap 4 előadás, délután 3, 5, 7 és 9 órakor.

Telefon 12-21.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Buza áprilisra	— — —	12.55
Buza májusra	— — —	12.47
Buza októberre	— — —	11.41
Rozs áprilisra	— — —	10.41
Rozs októberre	— — —	8.72
Zab áprilisra	— — —	7.83
Zab októberre	— — —	7.80
Tengeri májusra	— — —	6.87

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	813.50
Osztrák hitelrészvény	—	614.—
4%-os koronajáradék	—	82.10
Osztr. magy. államv.	—	710.—
Jelzálogbank	— — —	424.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	509.50
Hazai bank	— — —	279.50
Magyar bank	— — —	509.50
Keresk. bank	— — —	3636.—
Rimamurányi	— — —	653.75
Salgótarjáni kőszén	— — —	711.—
M. Ált. Kőszénbánya	—	1056.—
Közuti vasut	— — —	630.50
Városi villamos	— — —	320.50
Adria	— — —	612.—
Atlantika	— — —	—.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. KRUGER ALADAR.

Kérjünk és fogyasszunk mindenütt

Nagyváradai sört!

mert szín, íz és maláta-tartalom tekintetében a legelső gyárak termékeivel vetekszik és amellet olcsóbb.

Rendeléseket már 10 üvegtől kezdve a városi raktár házhoz szállít. Állandó vevők ingyen jeget kapnak.

Nagyváradai Sörgyár Részv.-Társaság

Gyári telefon 439. Városi raktár (Nagypiacz-tér), telefon 471.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített safe-deposit osztályunkban különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlet felértéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelhet és eeknek megőrzésére a legmesszebb menő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár

Csemegemézet

öt Kgrammos csinos postadobozokban 8 korona 50 fill.-ért bárhova bérmentve szállít utánvétellel

Balatonvidéki Méz kiviteli Vállalat Balatonfőkajár.

Főképviselelőnk Nagyvárad és vidékére BIRÓ JÓZSEF ur, ki nagyobb rendeléseket a lehető legjutányosabb árban számítva felvesz.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

9362—1914 szám,

Hivatalos hirdetmény a himlő oltásról.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala közhírré teszi, hogy az 1887. évi XXII. t. c. s ezzel kapcsolatosan a m. kir. belügyminister által 1887 évben 40180 sz. a kiadott körrendelet értelmében a város területén hivatalból eszközöndő védhimlő oltásokat a városi tiszt orvosok f. évi május 3-ik napjától kezdve és folytatólag minden vasárnap délelőtt reggel 9—11 óráig Ujváros Kert-utca 9. sz. a. tűzoltó laktanya nagytermében fogják megtartani.

Annak előrebocsátása mellett, hogy oltásra köteles minden gyermek életének első évében, újraoltásra köteles pedig minden gyermek ki 12-ik életévét betöltötte s az utolsó 5 évben valóságos hólyagos himlőt ki nem állott, felbívom a város közönségét s különösen a szülőket, gyámokat, kereskedőket és iparosokat, hogy a még be nem oltott vagy újraoltásra kötelezett gyermekekkel illetve tanoncokkal a jelzett helyen és időben megjelenni annál is inkább szigorú kötelességüknek ismerjek, mivel ellenesében az idézett t. c. 11 §. alapján 20-tól 100 koronáig terjedhető pénzbüntetésben marasztalom őket.

Nagyvárad, 1914. április 9.

Gerő,

rendőrkapitány.

MEGNYILT!

MEGNYILT!

Az új csipke, himzés, harisnya áruház

Rákóczi-ut 5. szám.

Mielőtt szükségleteit beszerezné, győződjön meg róla, mert ilyen olcsón még nem vásárolt. Különböző újdonságok naponta érkeznek minden cikkben.

Tisztelettel

Friedmann Jenő

MEGNYILT!

MEGNYILT!

Különvonat

a Félix-fürdőből
Várad-Velenceze
és Nagy-Várad
állomásra.

Október 1-től minden este **8:06** perckor külön vonat indul a Félix-fürdőből, minek következtében a városi kirándulók közönségének a gyorsfürdő igénybevételére teljes 3 óra áll rendelkezésére.

Indulás: Nagyváradról: délután **4 óra 28** perckor Várad-Velencéről. **4 óra 38** perckor. Érkezés a Félix-fürdőbe **5 óra 06** perckor **Visszatérés** este **8 óra 06** perckor.

Fürdők, pihenők, folyosók, éttermek mindig fűtve. Meghülés teljesen kizárva. Bentlakóknak penzió-rendszer. Fürdés, lakás, ételmezés heti 56 koronától. Posta, távirda, telefon egész éven át nyitva.

Csúsz, kúszvény, izületi lobok és mindennemű reumatikus bántalmaknál évszázadok óta a Félix-gyógyfürdő kénes hévvíz forrásait kitűnő eredménnyel használják.

Szőlőmoly ellen az egyedüli
biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ
cementkereskedőnél,
Nagyvárad Nagypiac-tér 1. sz.
(Füchsl-palota.)

 Műszaki harisnyakötőde
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férfiszabócég után.)

KÉSZIT új férfi fuszekliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejeléseket s javításokat, valamint azsur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőz mindenkit a harisnyák jóságáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Márknál szerzi be.

Eladó

1 kazal lucerna

a várostól 10 percrenyire.

Czím: a kiadóhivatalban.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 6-ik szám.

Részvénytőke 4.000.000 korona

Tartalékok 915.000 korona

Elfogad **betéteket** könyvecskékre, folyó (cheque) számlára és azokat a mindenkori pénzviszonyoknak megfelelő legmagasabb kamatláb mellett (naptól-napig) gyümölcsözteti.

Leszámítol **váltókat.**

Előlegeket nyújt **értékpapirokra.**

Építkezési és jelzálogkölcönöket engedélyez.

Törlesztéses-jelzálogkölcönöket nyújt 10—50 évi időtartamra a legelőnyösebb feltételek mellett.

Vesz és elad tőzsdén jegyzett értékpapirokat, beváltja a ki-sorsolt címleteket és szelvényeket díjmentesen.

Foglalkozik továbbá a bankszakma összes ágaival.

A *Katholikus Népszövetség* *nagyváradai szervezete.*

CÉL: a keresztény polgárok tömörítése minden romboló áramlattal szemben; a vallásos és hazafias érzés istápolása, a keresztény közönség közt az összetartás fokozása.

JELSZÓ: a szeretet egyesít, az egység erőt ad.

Tagsági díj egy évre 1 korona, melynek fejében a tag megkapja a havi füzeteket, naptárt ingyen jogi tanácsadásra tarthat igényt s részt vehet a Népszövetség ünnepélyein és értekezletein.

Katholikus Népszövetségi *Otthon.*

A Katholikus Népszövetség nagyváradai szervezetének tagjai részére alakult társas kör. **Tagsági díj egész évre négy kor.** Helyisége a Katholikus Kör épületében, Szilágyi Dezső-utca 5. szám alatt van.

A Katholikus Népszövetség jogvédő irodája

A népszövetségi tagoknak ingyen ad jogi tanácsot minden közigazgatási, peres, perenkívüli, telekkönyvi, adóügyben stb.

Hivatalos órák: minden pénteken délután 6-tól fél 8-ig.

Hivatalos helyiség: a Katholikus Népszövetségi Otthon könyvtári helyisége.

Népszövetségi Hitelszövetkezet

Célja a népszövetségi tagok takarékoságát előmozdítani és tagjait az alapszabályokban körülírt határok közt segíteni. Jelzálogi kölcsönt ad. Elfogad betéteket.

Heti 20 filléres befizetések mellett működik.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthon helyiségében van, a hol a heti befizetések minden héten hétfőn és csütörtökön d. u. 2—5 óra közt eszközöltetnek.

A *Katholikus Népszövetség* *biztosító osztálya.*

Előnyös feltételek mellett elfogad **életbiztosításokat** tőkére vagy életjáradékra, halál vagy elérés esetére. Elvállal továbbá

leánykiházasítási és fiúellátási biztosításokat is.

Elfogad biztosításokat:

tűz, villámcsapás, légszesz- és kazánrobbanás által okozható károk ellen.

Törés által okozható károk ellen, **szállítmányi** károk ellen, betöréses **lopás-, jég-, baleset-, szavatossági** károk ellen

Óvadékbiztosításokat, sikkasztás elleni, valamint **állatbiztosításokat,** végül úti-podgyászbiztosítást.

Általában foglalkozik a **biztosítás minden ágazatával,** a lehető legolcsóbb feltételek mellett.

Részletes felvilágosítással a csoportvezetők, illetve a biztosító osztály szolgálnak.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthonban van. **Hivatalos órák** hétköznapokon d. u. 3—6 óráig.